

Demence v Evropě

Evropská odborná společnost ALZHEIMER EUROPE každoročně vydává odbornou publikaci (yearbook), ve které se věnuje rozdílným tématům, jako např. analýzám národních strategických dokumentů k Alzheimerově chorobě, standardům kvality, porovnání pobytových služeb pro osoby žijící s demencí apod. Zatím poslední publikace (Yearbook 2019) je věnována prevalenci a prognóze Alzheimerovy choroby a obdobných onemocnění. Z této zprávy přinášíme data podstatná pro Českou republiku.

■ **Text: Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA,** prezident APSS ČR;
doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., proděkan pro vědu a tvůrčí činnost, Fakulta veřejných politik Slezské univerzity v Opavě

Porovnáme-li data z prognózy pro Českou republiku v období 2018–2025, uvidíme, že je predikován nárůst celkového počtu obyvatelstva, a naopak v dalším období 2025–2050 jeho mírný pokles. Přes tyto marginální změny dojde ke **zdvoujnásobnění počtu osob žijících s demencí** z 149 633 v roce 2018 na celkem 279 983

v roce 2050, což bude představovat 2,65 % z celkového počtu obyvatel České republiky (oproti 1,41 % v roce 2018).

Česká republika tak sleduje celoevropský trend zdvojnásobení počtu osob žijících s demencí do roku 2050. Největší nárůst pak bude ve věkové skupině osob starších 70 let, významně se zvýší počet osob trpících demencí také u lidí starších 85 let.

Jedním z hlavních důvodů, proč je predikován tento trend (ale i proč v současnosti tolik osob trpí demencí), je prodloužení naděje na dožití v celé Evropě.

Jak mediánový věk, tak naděje na dožití se zvyšuje kontinuálně mnoho desetiletí

s jednou změnou tohoto statistického trendu.

Tento ukazatel se stabilně zvyšoval od 60. let minulého století a přesto, že je tempo růstu ukazatelů v jednotlivých evropských zemích rozdílné, je růst nepochybně úspěchem rozvoje medicíny, dostupnosti zdravotní péče a zdravějšího životního stylu v Evropě.

Až nyní, po šedesáti letech, dochází v důsledku pandemie SARS-CoV-2 ke snížení naděje na dožití. Největší pokles, a to konkrétně o 1,6 roku, eviduje Španělsko, následují Rumunsko, Bulharsko, Litva a Polsko s poklesem o 1,4 roku. Nejlepší situace je pak v nordických zemích, které jediné zaznamenaly nárůst naděje na dožití (o 0,1 až 0,3 roku). Česká republika pak hlásí pokles o 1 rok.

Odhady, že došlo ke snížení naděje na dožití (o 1,3 roku), přicházejí i ze Spojených států.

Po odeznění pandemie lze očekávat, že se objeví celá řada analýz, jejichž předmě-

Česká republika 2018						
Věk	Celkový počet osob	Muži	Muži trpící demencí	Ženy	Ženy trpící demencí	Celkový počet osob trpících demencí
30–59	4 535 665	2 319 125	3 711	2 216 540	1 995	5 705
60–64	698 568	336 853	674	361 715	3 255	3 929
65–69	684 548	317 104	3 509	367 444	5 513	9 022
70–74	569 661	248 936	7 711	320 725	10 913	18 625
75–79	358 552	145 902	10 180	212 650	18 983	29 163
80–84	226 588	82 491	8 800	144 097	18 808	27 608
85–89	141 839	45 232	7 370	96 607	24 007	31 377
90+	58 995	14 764	4 384	44 231	19 820	24 204
Populace ve věku 30–90+	7 274 416	3 510 407	46 338	3 764 009	103 295	149 633
Populace celkem	10 596 701	1,41 % z celé populace				

Tab. č. 1: Počet osob trpících demencí v České republice (od roku 2018 až po predikci stavu v roce 2050). Zdroj: Dementia in Europe, Yearbook 2019, Alzheimer Europe

Česká republika 2025						
Věk	Celkový počet osob	Muži	Muži trpící demencí	Ženy	Ženy trpící demencí	Celkový počet osob trpících demencí
30–59	4 611 347	2 355 228	3 768	2 256 119	2 031	5 799
60–64	632 968	312 562	625	320 406	2 884	3 509
65–69	604 503	287 091	3 177	317 412	4 762	7 940
70–74	618 173	278 184	8 617	339 989	11 569	20 186
75–79	527 101	222 394	15 517	304 707	27 201	42 717
80–84	322 922	125 846	13 425	197 076	25 723	39 148
85–89	145 504	50 587	8 242	94 917	23 587	31 829
90+	75 075	22 020	6 539	53 055	23 774	30 312
Populace ve věku 30–90+	7 537 593	3 653 912	59 910	3 883 681	121 530	181 440
Populace celkem	10 756 704	1,69 % z celé populace				

Tab. č. 2

tem bude zejména popis toho, jak pandemie ovlivnila zdravotní systémy nejen evropských zemí, jaký je její dlouhodobý vliv na zdraví občanů, včetně dopadů na naději na dožití. V České republice jde o snížení naděje na dožití z 79,3 na 78,3 let.

„Alarmující“ článek k nárůstu počtu osob trpících demencí vydala začátkem září 2021 i Světová zdravotnická organizace. **Více než polovina všech zemí nemá**

žádný plán či strategický dokument, jak se vyrovnat s očekávaným nárůstem počtu lidí žijících s tímto degenerativním onemocněním.

WHO dále odhaduje, že celkový počet osob žijících s demencí je 55 mil. (8,1 % žen a 5,4 % mužů starších 65 let). Tento počet dle očekávání vzroste do roku 2030 na celkem 78 mil. osob a v roce 2050 pak na celkem 139 mil. osob.

Tento zvyšující se podíl osob s demencí má samozřejmě dopad i na veřejné rozpočty. V roce 2019 byly celkové výdaje spojené s demencí odhadovány na 1,3 trilionu amerických dolarů (z toho tvoří polovinu náklady domácností a třetinu náklady v oblasti sociálních služeb).

V roce 2019 strávili neformální pečující péčí o osoby trpící demencí průměrně 5 hodin denně, v 70 % se pak jednalo o ženy.

Česká republika 2050						
Věk	Celkový počet osob	Muži	Muži trpící demencí	Ženy	Ženy trpící demencí	Celkový počet osob trpících demencí
30–59	3 647 367	1 852 133	2 963	1 795 234	1 616	4 579
60–64	701 506	352 876	706	348 630	3 138	3 843
65–69	700 111	348 675	3 859	351 436	5 273	9 132
70–74	787 852	382 641	11 853	405 211	13 788	25 641
75–79	655 469	308 920	21 554	346 549	30 936	52 489
80–84	431 284	195 252	20 828	236 032	30 808	51 636
85–89	281 418	120 226	19 588	161 192	40 057	59 645
90+	187 301	72 193	21 438	115 108	51 579	73 017
Populace ve věku 30–90+	7 392 308	3 632 916	102 789	3 759 392	177 194	279 983
Populace celkem	10 545 590	2,65 % z celé populace				

Tab. č. 3

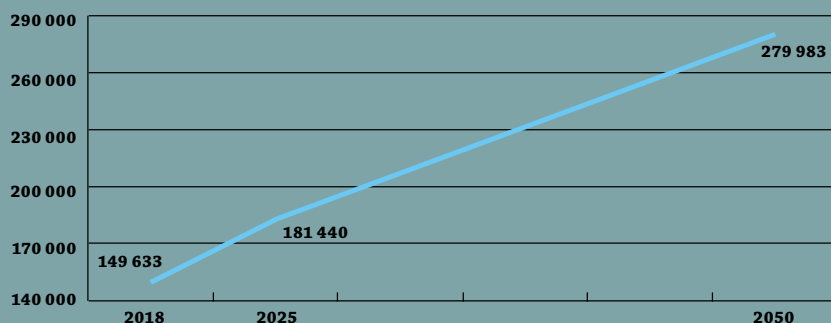
»»» 22

<<<< 21

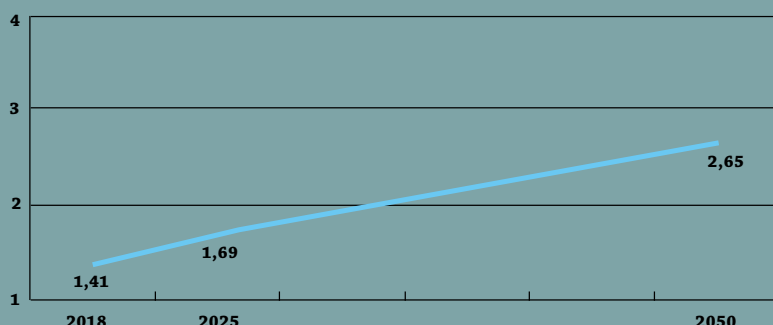
Každopádně narůstající počet osob žijících s demencí bude znamenat **zásadní zá-
těž pro formální a neformální segmen-
ty péče**. Právě péče o osoby trpící demencí je velmi náročná a pro rodinné pečující vyčerpávající a je nutné, ale i velmi žádoucí ji doplnit, resp. kombinovat s péčí, spoluprací a podporou profesionálních sociálních služeb. Třetím, nezbytným pilířem zajištění péče o tyto osoby jsou pak služby pobytové, které nejen v Evropě, ale i v České republice pracují s ošetrovatelskými a „péčovými“ koncepty (psychobiografický model prof. Böhma, Bazální stimulace, Validace, Smyslová aktivizace, smyslové zahrady apod.) a modely na měření a zvyšování kvality (Značka kvality, Vážka, E-Qalin apod.), aby příjemcům péče zajistily pokud možno co nejkvalitnější život.

Zdroj:

- Dementia in Europe, Yearbook 2019, Alzheimer Europe
- <https://www.who.int/news/item/02-09-2021-world-failing-to-address-dementia-challenge>

Graf č. 1: Celkový počet osob trpících demencí v populaci České republiky. (od roku 2018 až po predikci stavu v roce 2050). Zdroj: Dementia in Europe, Yearbook 2019, Alzheimer Europe

Graf č. 2: Celkový počet osob trpících demencí v populaci České republiky (v %) (od roku 2018 až po predikci stavu v roce 2050). Zdroj: Dementia in Europe, Yearbook 2019, Alzheimer Europe

INZERCE

DETEKTOR OPUŠTENÍ LŮŽKA

HelpLivi

PRO KLIENTY S RIZIKEM PÁDU A DEZORIENTACÍ

Detektor umístíte jednoduše **pod nohu postele**.

V případě delšího opuštění lůžka dostane personál **notifikaci do aplikací HelpLivi**.

Můžete rychle reagovat a **zajistit pomoc**.

BEZDRÁTOVÝ | JEDNODUCHÁ INSTALACE | CENOVĚ VÝHODNÝ

WWW.HELPLIVI.CZ

